Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannenberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 269. Brașov, Vinerĭ 6 (18) Decemvre **1896.**

Din causa sfintei sĕrbătorĭ diarul nu va apăré pănă Sâmbătă séra.

Unde am ajuns!

II.

Până acuma nu s'a găsit niciĭ un om politic ungur puțin mai remarcabil, care sĕ nu fi recunoscut, că tot ce-i mai prost în statul ungar este administrația. Póte că tocmai din causa acésta guvernanțiĭ ungurĭ recurg la administrațiune și la organele ei orĭ de câte-orĭ se tractéză de-un drept și de-o libertate constituțională a Nemaghiarilor. Cestiunile cele mai grave și importante, ce privesc libertatea cetățenéscă a Românului, Slovacului, Sêrbului etc. se resolvă prin ordine date de sus până jos pe cale administrativă.

Am amintit deja, că la noi se guvernéză numai cu ordonanțe ministeriale, între carĭ cele așa numite *reservate* jócă rolul cel mai principal, mai întâiŭ pentru numĕrul lor necontrolat și necontrolabil, al doilea fiind-că prin aceste ordinațiunĭ se conduce și se nutresce lucrarea de subminare, ce se face de către organele guvernului în serviciul politicei de desnaționalisare.

Ordin de sus dela ministru, ordin de jos dela fișpanĭ, solgăbiréĭ și polițaĭ, ordin din drépta, ordin din stânga, așa că nu te mai scóte din poruncélă.

Pe calea acésta am ajuns așa departe, încât poliția e comandată de-a judeca până și asupra drepturilor cetățénului înscrise în legile fundamentale, cum este dreptul electoral, libertatea de întrunire și de organisare garantată în deosebĭ de legea electorală.

Când președintele clubului nostru din loc a fost ascultat la poliția, fiind tras la rĕspundere pentru conchiămarea întrunirei alegĕtorilor românĭ din comitatul nostru, a dat espresiune la protocol acestei stranie apariţiunĭ, după care pe calea administrativă se încércă guvernul a zădărnicĭ libera esercitare a celui mai însemnat drept cetățenesc al Românilor, fără de nicĭ o basă legală, numai pe temeiul unor ordinațiunĭ ministeriale date pentru casurĭ speciale, carĭ însĕ nu pot nicĭdecum altera îndreptățirea lor legală, și a protestat contra unor asemenea încercărĭ.

Precum ne comunică raportul de mai jos, și frații noștri din Sibiiu, carĭ au fost citațĭ înaintea poliției pentru convocarea întrunirei, ce nicĭ acolo nu s'a permis, au protestat în contra confiscării dreptului electoral, ce se încércă a o face puterea esecutivă pe calea organelor polițiale.

Aicĭ stăm astădĭ în fața unor încercărĭ, ce se reînoesc cu furiă tot mai vehementă din partea puterei publice, cu scop de-a paralisa și sugruma pentru viitor orĭ-ce mișcare și luptă națională în sînul poporului român.

Ceea ce caracteriséză însĕ epoca acésta tristă de destrămare este anarchia, ce domnesce chiar în sînul autorităților, carĭ și-au pierdut tot firul și în sensul adevĕrat al cuvĕntului nu mai sciu ce este lege, ce ordinațiune și ce poruncă de micĭ satrapĭ ai comitatului.

Decă însĕ cei ce ne persecută și atentéză în contra vieței nóstre naționale șĭ-au pierdut capul, nu trebue sĕ ni-l pierdem noi, carĭ avem sĕ ne apĕrăm tot ce ne este mai scump, ci sĕ fim deșteptĭ și cu inima la loc cel puțin acum, în óra supremului pericul.

La poliția din Sibiiu.

SIBIIU, 16 Decemvre 1896.

Onor. Redacțiune!

Pentru transgresiune contra faimosului ordin al lui Hieronymi Nr. 1488/1895, prin care se declară de contravențiune orĭ ce convocare de adunărĭ în direcțiunea partidului național român, și se statuéză o pedépsă de 15 dile arest și fl. 100 amendă, au fost citațĭ astădĭ la poliția din Sibiiu domnii: Zaharia *Boiu*, asesor consistorial, Dr. Octavian *Russu* advocat, Dr. Nicolau *Vecerdea* advocat, Dr. Amos *Frâncu* advocat și Onoriu *Tilea* inginer, încriminațĭ pentru *publicarea* în pressă a convocării alegĕtorilor românĭ din patru cercurĭ electorale conchemațĭ spre a alege delegațĭ pentru conferența generală electorală din incidentul alegerilor din urmă la camera din Budapesta.

Acusații în deplin acord și unanim au ridicat prin Dr. Amos *Frâncu* protest și escepțiunĭ în contra confiscării dreptului electoral încercat prin puterea esecutivă pe calea organelor polițiale și au ridicat escepțiunĭ contra competenței și jurisdicțiunei poliției în afacerea libertăților publice garantate prin dreptul public. Am făcut acésta invocând următórele motive:

1) Fiind că § 103 al *legii electorale și constituțiunea garantéză dreptul liber și nerestrîns de organisare și adunare a alegĕtorilor și partidelor formate prin aceștia*, nicĭ poliția inferióră nicĭ supremul organ polițial ministrul de interne, *nu* are competență și jurisdicțiune de a norma, restrînge séu urmări esercitarea dreptului electoral — esercitat în casul de față după ordonarea nouĕlor alegerĭ dietale, — prin urmare ordinul ministrului Hieronymi Nr. 1488/895 nu are basă nicĭ în lege nicĭ în constituțiune, și în consecuență nu póte constitui nicĭ un fel de competență și jurisdicțiune pentru forurile polițiale administrative, a căror cerc de activitate, nu póte fi estins în contra legii positive art. de lege 40 din 1879;

2) Fiind-că § 1 al legii despre transgresiunĭ 40 din 1879 norméză în mod restrictiv, că ministrul are dreptul de a cualifica drept contravenții numai încălcarea vre-unei *oprirĭ polițiale*, ér modul esercitării dreptului electoral fiind urmat prin *lege de drept public* și fiind esclusiv în competența legislațiunii de a constitui orĭ modifica normele esecutării libertăților publice, ministrul nu a avut dreptul și competența de a emite ordinul 1488/895 pe basa căruia sĕ încriminéză acusații, și poliției îi lipsesce decĭ jurisdicțiunea în asemenea cause.

3) Fiind-că în casul de față s'a incriminat *publicarea în pressă* a unei convocărĭ la adresa alegĕtorilor, și *„în publicare"* acusa vrea sĕ constate comiterea unei transgresiunĭ, după-ce atât legile de pressă, cât și în special § 7 alinea 2 și 3 a legii despre întroducerea legislațiunei penale ungare 37 din 1880, și patenta de pressă marțială din 1852, ținută în vigóre, reclamă, că tóte crimele delictele *și transgresiunile comise prin pressă* sunt a-se supune judecății *juriului de pressă*, în privința unei transgresiunĭ comise prin pressă, care se imputa în casul de față, îi lipsesce poliției tot-asemenea ca și ministrului de interne orĭ-ce drept de competență și judecată.

Pentru aceste cuvinte au cerut acusații, ca poliția sĕ se declare incompetentă de a procede în causă, ér în merit ei au recunoscut categoric, că au dat publicității în calitatea lor de alegĕtorĭ aderențĭ ai programului național dela 1881 convocarea alegĕtorilor românĭ din câte-va cercurĭ electorale la o conferență, au declarat, că și în viitor vor urma același procedeu, dér reprobă suposițiunea de a fi comis prin acésta o faptă punibilă și cer sĕ se constate, că în o mulțime de cercurĭ electorale au ținut alegĕtorii românĭ de partid național și în anul curent conferențe cu scirea și în presența autorităților în preajma alegerilor dietale, ér d-l Octavian Russu se provocă la faptul, că în casul de față *înainte de publicarea convocării* a insinuat convocarea la d-l primar al orașului, vestitul Drottleff, și acesta a declarat, că *nu are nicĭ o escepțiune.*

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

„Cartea négră".

Unde dai și unde crépă.
Prov. român.

Rĕspuns la „Cartea négră" (A „fekete könyv"), scrisă de br. Ștefan Kemény junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai luĭ „Magyarország" din Budapesta.

De **Axentie Severu.**

23) (Urmare).

Suntem în 20 Ianuarie 1849. Puchner cu cea mai mare parte a armatei împĕrătescĭ concentrată în Sibiiu și Turnișor, Bem cu honvedii, voluntarii, gardiștii și husarii kossuthianĭ la Șura mare și salinele Sibiiului. Ai lui Puchner sgribură tótă nóptea, cu pușca la picior și cu fitilul aprins, în estremitatea Sibiiului despre saline și Șura mare. Ai lui Bem se odihnesc în case încăldite și dorm plinĭ de entusiasm, fără nicĭ o grijă în cortelele lor mai sus indicate.

Bem e atât de sigur de victoriă, încât, când plécă spre Sibiiu, invită pe D-l popa săsesc, că de va avé ceva de cerut sĕ-l caute a doua di în casele comandei generale în Sibiiu.

Diminéța între 7—8 óre se începe și încinge bătaia, era s-ta di de Dumineca; la bisericele românescĭ, dintre carĭ una e aprópe de câmpul de luptă, se tócă, se trag clopotele. Bem le aude și plin și cuprins de entusiasm, strigă: „Die Geistlichkeit preisst unsern Herr Gott mit Glocken und Gesänge, ich aber preise Ihn mit Kanonen donnern."(„Preoții laudă pe Dumnedeu prin sunetul clopotelor și cântărĭ, eu însĕ îl laud cu bubuitul tunurilor"). Pe când Bem, însuflețit de causa libertății maghiare, — care decă ar fi eșit învingĕtóre, era sĕ scótă la lumină și causa eliberărei Poloniei, mânat de zel duplu moral: —libertatea și național— eliberarea Poloniei, se aruncă cu tunurile sale în gura morții, cum se aruncă toțĭ cei cuprinșĭ de entusiasm, — pe atuncĭ Românul Tețiu (renegat în Armean, și din Armean în Maghiar: Czecz) cu o frumósă brigadă se întorcea de pe-o laturea pe cealaltă la Ogna, și se făcea, că nu aude bubuitul tunurilor.

Dér, decă a fost însuflețit și entusiasmat Bem și oficerii lui superiorĭ, apoi dĕu nicĭ ostașii lui Puchner nu erau niscarĭ somnuroșĭ molaticĭ, cum îi credea Bem cu ai sĕi. Aceștia nu erau însuflețițĭ, nu erau entusiasmațĭ, ci erau mai mult decât atât; erau esacerbațĭ și doreau sĕ-șĭ rĕsbune pentru rușinea, ce au pățit la Ciucea, Huedin și Ganfalĕu. Deși mai puținĭ la numĕr, deși aprópe morțĭ de frig și fóme, și conduși de-un bĕtrân podagrist și neputincios, ei au resistat entusiasmului celui mare al combatanților lui Bem; ei s'au bătut tótă diua fără a șovăi, și-țĭ crescea inima când vedei, cum husarii dela Dobra, Barabanț, Șard, Oieșdea, Teuș și Dumbrău, aprópe toțĭ Românĭ, sub comanda căpitanului Suini — italian — respinseră atacul înfocatilor „husarĭ ai lui Matei" („Matyás huszárok"), ér locotenentul Herlea[1], aruncându-se cu ochii închișĭ asupra bateriilor lui Bem, le sili a se retrage și a lua fuga.

Și pe când despre séră era sĕ rĕmână lupta nedecisă, pe când de ambe părțile suflau trîmbițile și băteau tobele a retragere, atuncĭ feciorii batalionului de granatirĭ, Românĭ alești și voinicĭ ca bradii de munte, răpițĭ de entusiasm și cuprinșĭ de durere pentru atâta sânge vĕrsat fără vre-un resultat, strigară ca un singur om și cu un singur glas: „Pe ei feciorĭ.... Sfântul și Dumnedeul lor!" și aruncându-se asupra óstei lui Bem, o aduseră în disordine, o alungară și făcură, ca acea óste sĕ nu pótă dormi liniștită în Șura mare și a doua di sĕ vină întărită cu brigada lui Czetz, ca sĕ ia Sibiiul.

Al doilea cas s'a petrecut la Plevna, la care asemenea după o luptă mai crâncenă, decât tóte luptele cunoscute până acum în istoriă, — afară de cea dela Termopile și cea dela Siget, eluptată de Românul Zriny — după o luptă pe mórte pe viéță, ce a durat tótă diua, pe când comandanții dăduseră ordinul de retragere, bravii luptătorĭ se repediră înainte și luară reduta cea mai teribilă, Grivița.

Étă așa s'a putut, ca noi fără cunoscință și instrucțiune militară, fără arme de foc și, după-ce ne-am câștigat arme fără munițiune, fără oficerĭ etc., conduși numai de însuflețirea și entusiasmul ce ne cuprinsese pentru causele, ce le apĕram, sĕ putem resiste dela 11 Martie până la 18 August 1849, adecă 5 lunĭ și mai bine, batalióнelor lui Kovats, Buzgo, Iuhăz, Vasvari, Hatvani și armatei de 8000 feciorĭ ai lui Kemény Farkas, provĕdută cu 8 tunurĭ,

[1]) Cunoscem familia Herlea dela Vinerea. Nu cum-va locotenentul nostru e din acea familia? — *Aut.*

Corespondentul D-vóstrĕ lasă la aprecĭarea celor, ce au sentiment de drept, sĕ judece asupra atentatelor nesfîrşite puse la cale prin guvern pentru despoiarea cetăţenilor de naţiune română de ultimele drepturĭ publice şi aştépta, ca conducĕtorii naţiunei în vederea responsabilităţii lor istorice sĕ-şĭ facă datorinţa.

Corespondentul.

Causele schimbării guvernului în România.

Ĕtă cum se espun causele constituirei noului cabinet Aurelian într'un articul apărut în „*Journal des Débats*“ din Paris:

Cestiunea Metropolitului Ghenadie a provocat căderea cabinetului Sturdza. Intrunirile publice organisate paralel de către conservatorĭ şi liberalii disidenţĭ au produs în ţéră o mişcare iresistibilă; petiţiile la Rege au fost acoperite cu semnăturĭ şi Suveranul a înţeles, că avea dreptul şi datoria sĕ vie în ajutorul oprirei publice.

La 27 Noemvre Regele a deschis sesiunea parlamentară, şi în Mesagiu, nu se află nicĭ un cuvênt asupra cestiunii Metropolitului. Fiă-care putù conchide lacuna acésta, că sórta guvenului era hotărîtă şi că d-l Sturdza trebuia séu sĕ anuleze sentinţa Sinodului séu sĕ se retragă dela putere. In aceeaşĭ ḑi, d-l Lascar Catargiu, şeful partidului conservator fù primit în audienţă de M. Sa Regele. Nu încape nicĭ o îndoială, că d-l Lascar Catargiu va fi atras atenţia şefului statului asupra greşelii ireparabile ce se comite procedênd la alegerea unui nou Metropolit, şi că a promis concursul sĕu destinat pentru o soluţie împăciuitóre a acestei grave afacerĭ, angajându-se a obţine demisia Metropolitului Ghenadie îndată după anularea séu revisuirea procesului. In timpul acesta guvernul insistă pe lângă Rege spre a semna decretul de convocare a marelui colégiu pentru alegerea prelatului, care trebuia sĕ înlocuiéscă pe „Monahul Ghenadie“. Regele a refusat, şi cum print'o indiscreţie publicul aflase numĕrul decretului respins, oraşul fù cuprins de o mare fierbere.

La 28 Noemvre mulţimea alergă în massă la o întrunire publică a d-lui Fleva, şeful liberalilor disidenţĭ, şi în întrunirea acésta, presidată de un arhimandrit, se hotărî ducerea imediat a unei petiţiunĭ la camera deputatilor; dér strada fù baricadată de poliţie, de gendarmeria călare, care şarja şi de numeroşĭ „bătătuşĭ“, carĭ eşeau din dosul rêndurilor de sergenţĭ de oraş, pentru a lovi pe manifestanţĭ, şi se refugiau din nou, când manifestanţii erau învingĕtorĭ.

Lupta durà peste o óră; de-o parte şi de alta erau numeroşĭ răniţĭ şi poliţia operà vre-o sută de arestărĭ. Naturalmente, ḑiarele guvernamentale acusară pe conservatorĭ de-a se fi amestecat printre liberalii-disidenţĭ şi numiră chiar pe d-l Filipescu, fostul primar al Bucurescilor; dér ministrul de interne făcù a doua ḑi, în Cameră, o rectificare neaşteptată, spre viua nemulţumire a majorităţii guvernamentale.

Lunĭ, 30 Noemvre, nouă întrunire publică a d-lui Fleva. De astă-dată, la eşire, printr'o manevră abilă, mulţimea se îndréptă spre Senat, pe când poliţia îşĭ concentra tótă atenţia asupra Camerii. După ce predară petiţiile, manifestanţii se retraseră, fără alte disordine, decât câte-va fluerăturĭ la adresa prelatului, care presidase Sinodul, când Metropolitul Ghenadie a fost judecat, când poliţia sosi în pas gimnastic şi ocupă josul scării. Amicii d-lui Fleva nu putură, decât sĕ fugă prin culoarele Universităţii instalată în aceeaşĭ clădire, şi sergenţii de stradă îi urmări până în salele de cursurĭ. Un profesor sărì prin feréstră, unii studenţĭ şi chiar studente fură răniţĭ în vălmăşélă, nu se sfîrşi decât în urma intervenţiei d-lui Maiorescu, rectorul Universităţii şi fost ministru conservator. Studenţii trimise o telegramă Regelui, care se afla la Sinaia şi rectorul procedà la o anchetă, care dovedi escesele poliţiei. Regele venì cu înadins în timpul nopţii, la Bucurescĭ. A doua ḑi după amédĭ, d-l Sturdza presintà dimisia cabinetului, salutată printr'o manifestaţie dinastică a tinerimei universitare în faţa palatului regal.

La 3 Decemvre s'a constituit un nou minister cu misiunea de a regula cestia Metropolitului.

Se póte prevedé, că noua formaţiune va creea un numĕr mare de disidenţe; un esemplu s'a dat, la deschiderea sesiunii, demisia motivată a senatorului A. Plagino, fiiul fostului ministru al României la Londra, care era unul din amicii cei mai credincioşĭ a rĕpausatului Ión Brătianu. Cât despre noul preşedinte al consiliului, d-l Aurelian, acesta e un personagiu politic, care a îndeplinit adeseorĭ bine rolurile de-a doua mână, e profesor la o scólă de agricultură, fost elev al lui Grignon, şi conduce o revistă economică cu tendinţe ultraprotecţioniste; d-l Aurelian e primul român de origine transilvană învestit cu funcţiunile de preşedinte de consiliu.

Maghiarii şi alianţa întreită.

In „Deutsche Tageszeitung“ scrie un cunoscĕtor al relaţiunilor din Ungaria un articol despre tema acésta, din care estragem următórele:

Asupra aceluia, care cunósce relaţiunile din Ungaria şi a trăit mai multă vreme între Maghiarĭ, face totdéuna o impresiune penibilă când aude séu cetesce, că tocmai în Germania sunt privițĭ Maghiarii de cel mai puternic raḑim al triplei alianţe. Adevĕrat, că din parte unguréscă se face totul, ca străinătatea sĕ fiă informată în direcţiunea acésta. Astfel stau la dispositiunea Maghiarilor tóte ḑiarele jidane şi jidanofile din Ungaria, ba chiar şi din Germania. Jidanilor nu le merg treburile în nicĭ o ţéră atât de bine, ca tocmai în Ungaria, nu e decĭ nicĭ o minune, décă îi vedem lucrând cu tóte mijlócele la realisarea statului unitar naţional maghiar. Afară de aceea sunt naţionalităţile nemaghiare mai mult séu mai puţin antisemite şi nu voesc cu nicĭ un preţ sĕ se contopéscă în rassa maghiară.

Maghiarii şi Jidanii au rĕspândit decĭ faima falsă, că naţionalităţile nemaghiare urmăresc tendinţe separatiste şi subminéză statul ungar. Astfel a prins apoi în Germania rădĕcinĭ credinţa, că este în interesul sĕu şi al ţĕrii sale, décă se înmulţesc Maghiarii pe contul naţionalităţilor. Sub scutul unei opiniunĭ publice astfel pregătite au putut procede Maghiarii tot mai volnic şi fără reserve faţă de naţionalităţĭ.

In Ungaria şi Austria locuesce un numĕr mare de naţionalităţĭ micĭ, carĭ fără scutul statelor vecine nu s'ar puté susţiné ca state independente, afară dóră de Germanĭ. Fiind egal indreptăţite aceste naţionalităţĭ mai sigur s'ar afla şi desvolta într'un stat mare puternic, care le cuprinde pe tóte. Intr'un astfel de stat ar avé fiăcare popor doritor deprogres loc pentru desvoltarea sa. In afară s'ar representa afacerile lor cu pondul unei marĭ puterĭ, ér în lăuntru nu ar esista pericolul de a fi absorbit de popóre vecine, aşa încât *décă nu ar esista monarchia austro-ungară, atuncĭ popórele aicĭ locuitóre ar trebui sĕ o înfiinţeze.*

Este însĕ întrebare, că fi-va o astfel de Austro-Ungariă în stare sĕ apere locuitorii sĕi contra desfiinţării naţionale? Dintre statele vecine póte fi vorba aicĭ numai de Germania. Mai ales în cercurĭ slavice se lanséză temerea, că mai de vreme séu mai târḑiu va anecta Germania ţĕrile germane-austriace. Décă vom considera însĕ situaţiunea imperiului german în Europa, vom vedé, că o astfel de întreprindere de abia ar întra în domeniul posibilităţii

De interes este în privinţa acésta o conversaţiune, ce a avut'o la anul 1866 Bismark cu contele Nicolae Bethlen, care ca oficer austriac rĕnit avù din întêmplare fericirea de-a vorbi cu Bismark. Partea mai interesantă a conversaţiei este, după însemnările lui Bethlen, următórea:

— Bismark ḑicea: „Este în interesul Prusiei, ca monarchia Habsburgică sĕ-şĭ susţină positia de mare putere. Austria şi Germania trebue sĕ-'şĭ împlinéscă fiă-care misiunea propriă în interesul Germanismului. Prusia trebue sĕ înfiinţeze ca putere conducĕtóre unitatea germană, ér Austria, ca aliatul Germaniei, trebue sĕ apere interesele Germanismului în Orient şi sĕ împiedece ciocnirea între Germania şi Slavism“.

— „E posibil?“ — ḑise Bethlen mirat — „căcĭ dór se spune, că chiar Exelenţa Vóstră voiţĭ sĕ încorporaţĭ mai curênd séu mai târḑiu Austria la Germania“.

— „Sciu, că se spune lucrul acesta, dér nicĭ un bărbat de stat nu'l va puté crede. Aşĭ fi ḃun pentru balamuc, décă m'aşĭ ocupa cu astfel de întreprinderĭ. Cu eşirea Austriei din federaţiunea germană (deutscher Bund) s'a făcut primul pas pentru unirea Germaniei. Anĭ vor trece până ce va succede Prusiei sĕ înfiinţeze şi numai în formă unitatea Germaniei, ér o jumĕtate de secol este necesar, ca sĕ se aşeḑe pe o basă aşa de tare, ca sĕ nu-o mai pótă nimenĭ distruge. Eu de mult voiŭ fi murit şi urmaşii mei vor avé încă mult de lucru, ca sĕ întăréscă basa unităţii germane. Şi acum presupuneţĭ despre mine copilăria, ca prin anectarea Austriei sĕ-mĭ aduc asupra capului 14 milióne de Slavĭ? Noi am periclita prin acésta opera unităţii şi am lucra contra scopului, care ni-a constrîns la acest resbel cu Austria. Cu cât mai puternică este monarchia DV., cu atât mai bine pentru noi, căcĭ mai curênd séu mai târḑiu trebue sĕ se înfiinţeze o alianţă între Germania şi Austria, ceea-ce e în interesul ambelor puterĭ“.

Acésta e partea din conversaţiunea lui Bismark cu contele N. Bethlen, care ne arată destul de clar posiţia Germaniei faţă de Austria. Germania şi Austria au însĕ un vecin, a căruia poftă de espansiune póte deveni egal de periculósă pentru ambele state. Interesele Rusiei şi ale Austro-Ungariei în Peninsula balcanică cu greu se vor puté aduce în consonanţă, ér la casul unui atac din partea colosului nordic ar fi Austro-Ungaria singură prea slabă pentru de-a resista cu succes. Şi décă ar dispăré Austro-Ungaria într'o Rusiă estinsă, tóte popórele slavice s'ar contopi cu Ruşii, ér popórele neslave, Germanii, Maghiarii şi Românii, ar fi simplamente cutropite. Panslavismul este pentru Ruşĭ, căcĭ pentru micile popóre slavice însemnéză desfiinţare naţională. Consideraţiunile aceste au făcut populară legătura dintre Germania şi monarchia habsburgică nu numai la Germanĭ şi Maghiarĭ, ci şi la multele milióne de Slavĭ şi Românĭ din Monarchiă.

Er décă guvernul unguresc ar fi conpus de dreptate, atuncĭ monarchia Austro Ungară ar deveni un adevĕrat scut al micilor popóre. Décă li-s'ar da naţionalităţilor lumina şi aerul necesar pentru libera desvoltare, ar însemna Austro-Ungaria o putere mare, de neînvins în legătură cu Germania.

Maghiarii însĕ atacă în continu cele mai sfinte bunurĭ ale naţionalităţilor de altă limbă, adună mereu la materii explosive şi în grandomania lor, cultivată de ḑiarele jidane, nu voesc sĕ recunóscă, că prin subminarea legăturei interne strică mult posiţiunei de mare putere a monarchiei şi mai mult lor înşi-le. Maghiarii încércă o desnaţionalisare a popórelor conlocuitóre, pe care nicĭ o naţiune de ḑeceorĭ mai tare n'ar cuteza a-o încerca. Majoritatea mare a locuitorilor Ungariei este adusă acolo prin tirănia maghiară, încât stă la o parte mâniosă şi nu ia parte la viéţa statului. Cum va fi forţa internă şi capacitatea de acţiune a unui astfel de stat — e clar.

Trezindu-se naţionalităţile şi desvoltându-se s'au schimbat mult împrejurările în Ungaria dela 1848 încóce în defavorul Maghiarilor. In Ungaria trăesc 7 milióne Maghiarĭ şi Jidanĭ şi 11 milióne de alte popóre. Intre astfel de împrejurărĭ se póte ḑice cu siguritate: *Séu fac Maghiarii din Ungaria un stat de drept nu numai pentru sine, ci şi pentru celelalte naţionalităţĭ şi îşĭ crează prin acésta în aceste prietinĭ sincerĭ în lupta pentru esistenţă, séu décă nu aceste mai curênd séu mai târḑiu îşĭ vor lua cu forţa drepturile omului.* In casul ultim Maghiarii vor perde mai mult, décă nu chiar totul.

De-ocamdată nu se póte aştepta nicĭ o schimbare în bine. Partidul poporal este singurul, care a primit mănuşa contra şovinismului, dér nicĭ acesta nu va puté face nimic de-ocamdată, fiind-că guvernul s'a aliat cu tóte partidele contra lui. *Astfel de present sunt Maghiarii cei mai marĭ inimicĭ ai statului propriu şi subminătorii monarchiei habsburgice.*

Şi în altă privinţă e fatală pentru monarchiă ţinuta Maghiarilor. Interesele proprii le-ar împinge pe popórele balcanice la o alianţă cu monarchia austro-ungară, prin care acésta ar câştiga în putere şi ar resolva cu succes cestiunea balcanică. Astăḑĭ însĕ nu putem aştepta dela Român, Sêrb şi Bulgar sĕ se alăture la o putere, care subjugă pe fraţii sĕi proprii. Maghiarii sunt decĭ de vină, décă câştigă Rusia pe ḑi ce merge în continuu teren în Peninsula-balcanică.

Din aceste se póte vedé, cât de falsă este aserţiunea, că Maghiarii sunt razimul principal al triplei alianţe şi este în interesul unei politice mai corecte, ca opiniunea publică germană sĕ păşéscă tot mai energic contra ţinutei Maghiarilor. Aceştia numai câştiga pot din acésta.

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (17) Decemvre

Prelegere publică. Dumineca viitóre va prelege în sala cea mare a gimnasiului român gr. or. din loc d-l profesor Dr. Valeriu *Branisce* despre „*Formarea mitului pe basa principiului asociării de idei*“. Inceputul la 4 óre d. a. Preţul de întrare 20 cr., pentru şcolarĭ 10 cr.

*

La prelegerea publică, ce s'a ţinut Dumineca trecută în sala gimnasiului român din loc, s'au incassat *33 fl. 70 cr.* Au suprasolvit: Părintele archimandrit Dionisie (Buşteni) 1 fl. 80 cr., Elena A. Popoviciu 1 fl. 60 cr., I. Burduloiu 1 fl. 60 cr.; Cav. de Puşcariu, Ios. Puşcariu, Diam. Manole, Sofia Spuderca, Elena Mocanu câte 80 cr. Protop. V. Voina 70 cr.; Protop. B. Baiulescu, I. Duşoiu, I. Săbădeanu, Morăroiu şi Babeş (Azuga) câte 60 cr. Dr. Iosif Blaga 40 cr., Victor Popescu 40 cr.; V. Goldiş, P. Dan, Al. Străvoiu, P. Brosteanu, Protop. I. Petric, Spuderca, Zinca Damian câte 30 cr., N. Bârsan 20 cr., Elena Lazar, dir. Aron şi P. Dima câte 10 cr.

Venitul, cum scim, e destinat pentru Reuniunea femeilor române, ér jumĕtate

---

şi nu numai sĕ resistăm, ci afară de cei din urmă, carĭ încă lăsară vre-o 300 feciorĭ în Muntiii noştri, pe celelalte sĕ le sdrobim şi sfărîmăm cu totul.

Dér sĕ ne întórcem érăşi la „Cartea négră“.

La incusele celor 9 vĕduve, carĭ au aşternut plânsorĭ către Majestatea Sa împĕratul, reflectăm, că tóte cele au avut acelaşĭ scop, ca şi partea primă a „Cărţii negre“, pre care eu o consider de un memoriu făcut de „unioştĭ“ şi predat împĕratului, ca sĕ denunţe faptele Românilor şi sĕ-l înduplece a se feri de serviciile lor şi sĕ se folosésca érăşĭ de ale Maghiarilor, ceea ce, după o stăruinţă de 13 anĭ, li-a şi succes. In acéstă presupunere mĕ induce împrejurarea, că nici una din femeile plângătóre nu arată lămurit, câtă daună a suferit, şi cine i-a prădat averea. Şi apoi mai tóte amestecă în plânsorile lor arderea Aiudului, pustiirea Zlăgnenilor, a acelor dela Sângătin, Benic şi altele. Tóte aceste vĕdesc scopul mai mult de-a sumuţa şi irita pre Impĕratul, decât a-i cere ajutor, mărind şi umflând faptele, ca şi Susana Kabos, conaţionala lor.

(Va urma.)

penru fondul editărei de cărțĭ didactice „Coresi“.

—o—

O serată a studenților Nemaghiarĭ din Budapesta. Ḑiarul slovac „Narodnie Noviny“ scrie, că în 9 l. c. s'a aranjat în otelul „Național“ din Budapesta o serată din partea studenților universitarĭ românĭ, sêrbĭ, slovacĭ și sașĭ. La masă a presidat I. Vlad jurist (român), însoțit de Dr. Musicky (sêrb), V. Fajnov (slovac) și Arm. Gottschling (sas). Președintele a vorbit în mod frumos și însuflețitor despre lipsa solidarității naționalităților nemaghiare și apoĭ au cântat imnul național a tôte patru naționalitățile, ḑice fóia slovacă.

—o—

Bal român în Arad. Ni-se scrie, că terminul ținerii balului român din Arad s'a fixat pe ḑiua de 6 Februarie st. n. 1897, în salele hotelului „Crucea Albă“. Comitetul arangiator constătător din 38 de membrii a luat deja tôte dispositiunile necesare, ca și balul acesta sě stea la înălțimea balurilor aranjate de un șir frumos de anĭ în Arad. Peste câte-va ḑile se vor espeda învitările.

—o—

Cassarea timbrelor pentru ḑiare în Austria. Comisiunea pentru budget a camerei austriace în ședința sa din 15 l. c. a respins propunerea deputatului Russ, ca timbrele pentru ḑiare în Austria sě se casseze cu 1 Martie 1897, și *a fost primită propunerea luĭ Haase, ca timbrele ḑiarelor sě se casseze cu 1 Ianuarie 1898.* S'a primit și propunerea luĭ Romanczuk, ca timbrele pen tru acele ḑiare, carĭ nu apar maĭ des, decât de 3 orĭ pe sěptěmână, *sě se casseze cu 1 Martie 1897.*

—o—

Perchisițiă în redacția ḑiaruluĭ „Magyarország“. In 15 l. c. după amêḑĭ s'a presentat în redacția ḑiaruluĭ „Magyarország“ judele de instrucțiă Bela Drill, procurorul I. Vizlendvay, căpitanul de poliția B. Bérczy și vre-o 25 de polițiștĭ, ca sě facă perchisițiă domiciliară. Perchisiția s'a făcut pe basa uneĭ arătărĭ a ministruluĭ de agricultură contra uneĭ persóne, care ar fi dat spre publicare ḑiaruluĭ „Magyarország“ treĭ acte diplomatice. Redactorul numituluĭ ḑiar la cererea judeluĭ de instrucțiă i-a predat acestuia numaĭ decât manuscriptul în presupunerea, că judele nu caută pe autorul, care e responsabil înaintea judecătorieĭ de pressă, deórece în proces de pressă, legea nu permite perchisițiă domiciliară. Procurorul a primit manuscrisul numaĭ în copiă, deórece originalul după-ce s'a prelucrat, ne maĭ trebuind s'a aruncat. Cu aceste perchisițiă s'a finit. O telegramă a luĭ „K.-r“ spune, că pentru furtul actelor din ministeriul de agricultură era bănuit scriitorul din ministeriu *Paschold* József, pe care l'au și prins într'o cârciumă, l'au închis și l'au pus sub acusațiune pentru crima mituireĭ.

—o—

A pățit'o cu maghiarisarea numeluĭ. Luĭ „Kolozsvár“ 'i se scrie, că calfa de măestru Pech Robert din Lăpușul românesc voind sě se căsětorescă s'a presentat la conducĕtorul de matricole, căruia i-a predat cartea de botez și certificatul militar honvedesc. In certificat însě numele luĭ era scris *Pech* Robert, pe când în cartea de botez era *Pálfi* Robert. Conducĕtorul de matricule a cerut lămurirĭ dela preotul romano-catolic din Lăpuș, care însě a constatat, că cartea de botez dată de el era *falsificată*, fiind schimbat numele Pech în Pálfi. Pech își maghiarisasse adecă numele cine scie cu ce scop „patriotic“, dêr fiind-că nu plătise taxa de „cincĭ pițule“, s'a făcut contra luĭ arătare pentru *falsificare de document.* Sigur însě, că asprimea legeĭ nu va pute atinge pe-un „patriot“ ca Pech, care însușĭ voesce sě-șĭ maghiariseze numele.

—o—

Nou metropolit catolic la Bucurescĭ. Din Viena se telegrafézá, că Metropolitul catolic Dr. Francisc *Hornstein* a sosit acolo pentru a se presenta Maiestății Sale. Cu finea acesteĭ sěptěmânĭ noul Metropolit va merge la Bucurescĭ pentru a-șĭ ocupa noul sěu post.

Jale în familia Rothschild. O telegramă din Paris anunță, că tîněra soțiă a baronuluĭ Leonino, Iulietta Rothschild, fiica baronuluĭ Augustin Rothschild, cu ocasiunea uneĭ vênătóre, calul, pe care călărea baronesa, s'a spăriat, ér ea a căḑut, rănindu-se grav la cap. După un chin de câte-va óre, baronesa a murit.

—o—

Biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ: Duminecă în 8 Decemvre v. — chramul bisericiĭ — va predica părintele paroch, Dr. Vasilie *Saftu.*

—o—

Vênḑarea lemnelor de stejar. In 20 Decemvre n. c. înainte de prânḑ la 10 óre va avé loc în biroul orășenesc forestieral din loc vênḑarea a 500 trunchiurĭ de stejar din revierul Apața (partea de pădure Perres). Condițiunile de licitațiune se pot vedé totdéuna în amintitul birou în decursul órelor oficióse.

—o—

Călindarul Plugaruluĭ pe anul 1897 este cel maĭ mare și cel maĭ eftin între călindarele românescĭ apărute până acum. Conține *11 cóle de tipar.* Numaĭ partea literară și economică conține vre-o 80 pagine format mare și tipar compres garmond. In text se află și câte-va ilustrațiunĭ frumóse. Un esemplar costă numaĭ 25 cr. De vênḑare la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

—o—

1. *Un mijloc de casă ieftin.* Pentru regularea și conservarea uneĭ mistuirĭ bune se recomandă cunoscutele prafurĭ Seidlitz ale luĭ Moll. Cutiĭ originale 1 fl. bucata. Se póte căpăta ḑilnic prin postă de către farmacistul A Moll, liferentul curțiĭ din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sě se cérá preparatul luĭ Moll provĕḑut cu marca de contravenție.

Cum lucréză „Societatea S.-luĭ Ladislau“.

Comitetul societățiĭ catolice a S.-luĭ Ladislau, al căreia sediu este în Budapesta, a ținut Lunia trecută o ședință sub presidiul episcopuluĭ catolic Filip Steiner. In acéstă ședință obiectul cel maĭ important și maĭ viu discutat l'a format *cestiuna ajutorăreĭ catolicilor maghiarĭ din „ținuturile orientale“.* Pentru a puté face o propagandă maĭ cu succes, comitetul a hotărît, ca sě tipărescă din nou statutele societățiĭ, *traducêndu-le și în limba slovacă și „valahă.“*

„Alkotmány“, din care împrumutăm aceste date, nu comunică amĕnunte din discusiunile aceleĭ ședințe, ci se mărginesce a spune numaĭ, că punctul privitor la *„ajutorarea catolicilor maghiarĭ din ținuturile orientale“* a dat ansa la discusiunĭ îndelungate. Putem sě ne închipuim, de ce natură vor fi fost aceste discusiunĭ. Din împrejurarea, că s'a dispus a se tipări statutele și în limba *„valahă“*, resse evident, că aicĭ e vorba de *Ungurii din România*, carĭ după cum se scie, primesc însemnate ajutóre dela acea societate, ca și din alte fondurĭ disponibile din Budapesta.

Apoĭ cumcă „Societatea S-luĭ Ladislau“ nu urmăresce numaĭ scopurĭ bisericescĭ, ci și politice, de-asemenea e lucru sciut. In privința acésta tocmaĭ acum ne dă o strălucită dovadă fóia ungurésca „Budapesti Napló“, care aduce scirea, că contele Ferdinand *Zichy a procurat din baniĭ societățiĭ o mașină de rotațiune pentru fóia politică „Alkotmany“*, organul „partideĭ poporale“. Foile guvernamentale ungurescĭ fac pentru acéstă împutărĭ luĭ Zichy, fiind-că întrebuințéză baniĭ societățiĭ pentru scopurĭ diferite de scopurile societățiĭ, ér Zichy se scusă ḑicênd, că scopul este înrudit, întru cât adecă „Alkotmány“ încă este o fóiă catolică.

Ajunge a se sci, că „Societatea S-luĭ Ladislau“ urmăresce așa-déră scopurĭ național-politice ungurescĭ și cu tóte acestea *póte sě impartă ajutóre Ungurilor din România, fără sě fiă împedecată din partea autorităților române, orĭ sě fiă declarațĭ Ungurii de-acolo ca trădătorĭ de patriă pentru-că primesc astfel de ajutóre.*

Pentru ceĭ ce au o ideă și despre „liberalismul“ unguresc, credem că constatarea acésta nu maĭ are lipsă de comentar.

ULTIME SCIRĬ.

Anularea sentinței Sinoduluĭ.

Bucurescĭ, 16 Decemvre. Sf. Sinod s'a întrunit aḑĭ la órele $10^1/_2$ din ḑi sub președința Mitropolituluĭ Iosif al Moldoveĭ. S'au întrunit Episcopii Partenie, Silvestru, Timuș, Dionisie și Ghenadie de Rîmnic; archiereiĭ Dosoteĭ, Valerian, Calistrat, Nifon, Pimen Georgescu, Atanasie Mironescu, Meletie Dobrescu și Ioanichie Floru. D. *Mîrzescu*, ministrul cultelor, a dat cetire unuĭ discurs al căruĭ cuprins resumat este acesta:

Guvernul actual a luat frînele puteriĭ pentru a aduce pacea în Biserică. Călăuzit de aceste sentimente el cere *anularea hotărîreĭ sinodale din 20 Maiu 1896*, pentru cuvintele următóre:

Invinuirile de drept comun, carĭ sunt de competința justițieĭ civile au făcut obiectul uneĭ ordonanțe a judecătoruluĭ de instrucție, ordonanță care a fost anulată de către Camera de punere sub acuzare. Astfel cad acusațiunile de drept comun.

In ceea ce privesce vinele spirituale, cea dintâiu este acusațiunea de eresie. Mitropolitul Primat însě a declarat solemn, că protestéză în contra aceteĭ acusațiunĭ și, după canóne, simpla declarațiune a celuĭ acusat de eresie, cum că nu e eretic, îndepărtéză de pe capul luĭ o atare acusațiune.

In ceea ce privesce celelalte învinuirĭ conform Canonuluĭ 136 al Sinoduluĭ din Carthagena, când o acusațiune s'a dovedit neîntemeiată, tóte celelalte nu maĭ pot fi cercetate.

Pentru aceste considerațiunĭ ministrul cultelor *cere anularea hotărîreĭ Sinoduluĭ din 20 Maiu 1896.*

După rostirea acestuĭ discurs, Sfîntul Sinod a desemnat din sînul luĭ o comisiune de treĭ membri spre a face un raport către Sacrul corp. Comisia se compune din Partenie, episcopul Dunăriĭ de jos, Silvestru, episcopul Hușilor și Ghenadie, episcopul Rîmnicului Nouluĭ Severin. Comisiunea și-a și redactat raportul care reproduce aprópe în totul discursul ministruluĭ și cere Sinoduluĭ sě încuviințeze cassarea sentințeĭ.

După acéstă Sfîntul Sinod și-a dat hotărîrea, care în resumat este acésta:

Se reproduce maĭ întâiu, *in extenso*, raportul comisiuniĭ; apoĭ Sinodul ḑice, că aprobând conclusiunile raportuluĭ, Sinodul călăuzit și de cuvintele Mântuitoruluĭ care a ḑis: „Fraților, iubiți-vě între voi, căcĭ numaĭ în dragoste se găsesce mântuirea“, **anuléză sentința din 20 Maiu 1896.**

După acésta guvernul a declarat, că ia act.

Sentința de aḑĭ a Sfîntuluĭ Sinod va apăré mâne în colónele „Monitoruluĭ Oficial“. Tot în acest numĕr al „Monitoruluĭ“ va apăré un decret prin care se ia puterile locotenențeĭ mitropolitane.

Demisia Mitropolituluĭ-Primat din scaunul Ungro-Vlahieĭ, demisie adresată M. S. Regeluĭ, va apăré în „Monitorul“ de mâne. Afacerile Mitropolieĭ vor fi administrate până la alegerea unuĭ nou Mitropolit, de Vicarul eĭ.

Bucurescĭ, 16 Dec. Un redactor al ḑiaruluĭ „L'Independance Roumaine“ a avut la Căldărușani, o convorbire cu Mitropolitul-Primat Ghenadie Petrescu. „Nu doresc — a ḑis Metropolitul — decât restabilirea păciĭ în Biserică și concordie între toțĭ servitoriĭ eĭ. Persónele carĭ speră că voi face acum dificultățĭ se înșală. D-ḑeu a voit sě trec prin purgatoriul acesta ca sě ies alb ca lumina ḑileĭ. Decă sentința Sf. Sinod pronunțată într'un moment de supărare, decă actele judecătorescĭ dresate contra mea cu pasiune se vor anula, sunt mulțumit pentru prestigiul Sf. Sinod și pentru justiția țěriĭ. Pentru a stabili pacea în biserică, sunt gata sě renunț la scaunul care mi se va înapoia.

La întrebarea decă are intenția sě vie la Bucurescĭ după ce va fi restabilit în tóte drepturile, Mitropolitul a rěspuns:

Nu vreau sě fiu glorificat și nu caut manifestațiunĭ. Pot sě vě spun că am încredere deplină în d-l Catargiu. Cred în înțelepciunea ómenilor noștri de stat. Voi fi recunoscĕtor Țěriĭ și Tronuluĭ pentru dreptatea ce mi se va face.

Metropolitul a maĭ declarat că ar desaproba orĭ-ce agitațiă ce s'ar maĭ încerca în jurul aceteĭ cestiunĭ și că, după regularea eĭ definitivă, va întreprinde o *călătoriă la Ierusalim.*“

DIVERSE.

Intrebuințarea formoluluĭ pentru conservarea alimentelor. — Chimiștiĭ lucréză pe capete ca sě găsescă cel maĭ eficace mijloc pentru a conserva mult și bine substanțele alimentare. După acidul salicylic, acum este la modă formolul. Prăvăliile marĭ sunt pline de substanța „mumificate“. Mergând tot înainte pe calea acésta și perfecționându-se sistemele de conservare, o sě ajungă ómeniĭ peste un șir de anĭ sě întrebe din ce an e laptele, pescele, legumele, conservate, pe carĭ le cumpěră; uniĭ, de exemplu, nu vor voi sě mănânce bifteourĭ de cât din carne din cutare séu cutare an, etc. In privința formoluluĭ și a însemnătățiĭ luĭ pentru conservarea alimentelor, d-l Sanglé-Ferrière și-a propus sě determine proporția de formol necesară pentru conservarea laptelui precum și durata conservăreĭ. Experiențele făcute, în acest scop, arată că formolul întârḑie într'un mod simțitor fermentare laptelui; acéstă proprietate a luĭ, însě, nu e decât momentană; ea se micșoréză treptat, după gradul de polymerisațiune al formoluluĭ și dispare de tot împreună cu produsul; după acésta, laptele se încheagă și cu microscopul se observă în el fermențĭ lacticĭ. Așa déră formolul nu e așa de bun ca acidul salicylic pentru conservarea laptelui. El nu e bun niciĭ pentru conservarea vinuluĭ, pe care 'l coloréză. Pentru a căuta formolul în diferitele substanțe și maĭ cu sémă în lapte d-l Ferrière se servesce de ractivul general aldehydelor: bisulfitul de rosalină, întrebuințat în proporție de 4 c. pentru 10 c. de lichid provenind din destilarea substanțeĭ de examinat. Substanța distilată e readus la volumul primitiv pentru a avea resultate comparabile. Reactivul indică $^1/_{10\cdot000}$ formol pur și permite a se scóte 0 c. 25 soluția de adelhydă formică din cantitatea totală de adelhydă întrodusă într'un litru de lapte.

NECROLOG. Cu inima sdrobită de durere facem cunoscut, că mult iubita nóstră fiică și sora **Eugenia Eremie** a încetat din viéță Sâmbătă 30 Noemvre órele 8 séra după o lungă și grea suferință în etate de 12 anĭ și $^1/_2$. Cortegiu funebral va porni dela locuința defunctei spre biserica Sf-ții Mihail și Gavriil din comuna Epurenĭ în ḑiua de Marțĭ 3 Decemvre órele 2 p. m.

Dimitrie Eremie, tată; *Susana Eremie*, mamă; *Tiberiu, Dumitru, Mihai, Ovidiu* și *Horațiu Eremie* frațĭ.

Literatură.

Se află sub tipar și va apăré peste câte-va ḑile: Fascicolul *VIII* din *Istoria Imperatului Traian și a contimporanilor sĕi*“ de d-l Heinr. *Francke*, traducere autorisată de Petru *Brosteanu.* Brașov 1896.

D-niĭ prenumerațĭ, carĭ sunt în restanțe cu prețul de prenumerațiune pentru fasciclele 1—IX, sunt rugațĭ a grăbi cu achitarea acestor restanțe, *folosindu-se de mandatele postale, ce li-s'au trimis la timpul sěu. — P. Brosteanu.*

*

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vênḑare la administrația nóstră.

Calendarul „Lumei ilustrate“ e unicul în privința conținutului sĕu interesant și frumos. Chiar acelora, carĭ nu obicĭnuesc întrebuințarea calendarelor, încă le este folositor pentru bogatul sĕu cuprinde anecdote, pentru partea umoristică, pres cum și pentru povestirile și novelele sale. Pe lângă acésta conține 121 de ilustrații care-i alcătuesc o adevĕrată podóbă. Intre altele găsim familia regală, toțĭ miniștrii, Fleva, Delavrancea, Speranță și alțĭ 30 scriitorĭ, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română. Prețul acestui calendar este numai de 70 cr. Ediția simplă 45 cr. Se vinde cu acelaș preț la toțĭ librarii precum și la editorul Ig. Hertz, Bucurescĭ.

*

A apărut și se află de vêndare în librăria archidiecesană din Sibiiu: **Preotul din Wakefield**, narațiune de Oliver *Goldsmith*. Tradusă din limba englesă de *Dr. P. T. Prețul 60 cr.*, cu porto postal *70 cr.*

*

A apărut și se află în deposit la librăria E. Sracoe & Comp. în Bucurescĭ: **Asupra însemnătățeĭ studiilor orientale cu privire specială la Românĭ** de *Th. Avr. Aquletti*, profesor la cursul superior al liceului din Buzĕu. Acéstă disertațiă constătătóre din 40 paginĭ, este dedicată d-lui Const. C. Moisil. După introducerea în care definesce autorul ce înțelege sub orientalism, tractézä însemnătatea studiilor orientale din punct de vedere general sciințific-speculativ și trece apoi la importanța ce o au sciințele orientale pentru noi Românii, relevând în deosebĭ momentele naționale, politice-diplomatice, comerciale și religióse.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Decemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.35
Renta de coróne ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.10
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.40
Imprum. ung. cu premii	150.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.—
Losurĭ din 1860	143.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	933.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	405.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.—
Napoleondorĭ	9.54½
Mărcĭ imperiale germane	59.—
London vista	120.05
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	100.75
Note italiene	45.45

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Decemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.61	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.--	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		**Budapesta**		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4.06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12 20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea			3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra		Teiuș Arad Budapest	2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu		2.48	12.40		11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55		10.48	12.45
3.04		4.45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apața		11.11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58		6.33	8.28
8.--		10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiș		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		**Predeal**		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoș		7.02	1.58	7.38	9.59
4.12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marța și Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zĕrneștĭ	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numaĭ Luni-a comunică	N. Marța comunică				
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numaĭ Vineré circulă
5 03	10.28	5 35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelic	Circulă numaĭ Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6. 2
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5 55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6 57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnézä órele de nópte.